

2022

AZ UNIÓS JEGYZÉKEN SZEREPLŐ GERINCSES

IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOK KEZELÉSE,
BELEÉRTVE AZ ÁLLATJÓLÉTI SZEMPONTOKAT

Az uniós jegyzéken szereplő gerinces idegenhonos inváziós fajok kezelése, beleértve az állatjóléti szempontokat

A biológiai sokféleség csökkenésének egyik legfőbb veszélyeztető tényezője az idegenhonos inváziós fajok. Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2015 óta van hatályban, mely európai uniós szinten szabályozza az idegenhonos inváziós fajok kezelését. A Rendelet végrehajtási jegyzékein jelenleg összesen 22 gerinces idegenhonos inváziós faj szerepel, melyek kezelése során figyelembe kell venni az állatjóléti szempontokat. Nemrégiben elkészült egy kézikönyv ezen állatfajok kezelését illetően, amely állatjóléti szempontból részletesen értékeli az egyes kezelési intézkedéseket, valamint az e fajok kiirtására, állomány-szabályozására vagy elszigetelésére rendelkezésre álló intézkedések hatékonyságát.

A kézikönyv használóit arra kérjük, hogy **azokat a kezeléseket alkalmazzák, melyek állatjóléti szempontból a legkedvezőbbek, értelemszerűen a tagállamok saját jogszabályi körülményeit figyelembe véve, anélkül, hogy veszélyeztetnék az intézkedések hatékonyságát.** Fontos, hogy az intézkedések a lehető legkisebb mértékű szenvedést okozzák az állatoknak, de figyelembe kell venni egyéb szempontokat is, mint például a költségek, igények, hasznok, a megvalósíthatóság és a közvélemény esetleges vélekedése.

A kézikönyv az [Európai Bizottság idegenhonos inváziós fajokat bemutató oldalán érhető el.](#)

Csapdahasználat a nyestkutya (*Nyctereutes procyonoides*) kezelésének részeként az észak-európai országokban © LIFE09 NAT/SE/000344.

Melyek az idegenhonos inváziós fajok és miért kell ellenük védekezni?

Idegenhonos inváziós fajok nevezzük a természetes előfordulási területén kívüli területre betelepített vagy behurcolt állat-, növény-, gomba- vagy mikroorganizmus fajt, alfajt vagy alacsonyabb rendszertani egység bármely élő példányát, melyről megállapítást nyert, hogy betelepítése vagy behurcolása, illetve terjedése veszélyezteti vagy káros hatást gyakorol a biológiai sokféleségre és a kapcsolódó ökoszisztéma szolgáltatásokra.

Nemcsak Európában, hanem világszerte a **biológiai sokféleség csökkenésének** és a fajok kihalásának egyik legfőbb veszélyeztető tényezője az idegenhonos inváziós fajok, különösen az olyan földrajzilag és evolúciós szempontból elszigetelt ökoszisztémákban, mint amilyenek a kis szigetek. Különböző módon hatnak a biológiai sokféleségre, például más egyedek elfogyasztásával, kompetícióval vagy betegségek terjesztésével. Az idegenhonos inváziós fajok által jelentett veszélyt az EU 2030-ig szóló biodiverzitás stratégiája is kiemeli, amely kötelezettséget vállal arra, hogy 50%-kal csökkenti az idegenhonos inváziós fajok által fenyegetett Vörös Listán található fajok számát.

Az idegenhonos inváziós fajok okozta károk minimalizálása érdekében meg kell akadályozni behurcolásukat és az új területeken való elterjedésüket. Ezen túlmenően a már megtelepedett és a környezetre bizonyítottan negatív hatást gyakorló idegenhonos inváziós fajok állományait ki kell irtani, vagy ha ez nem kivitelezhető, kezeléssel kell káros hatásukat minimalizálni.

Az Európai Unió idegenhonos inváziós fajokról szóló Rendelete 2015-ben lépett hatályba. A Rendelet középpontjában a végrehajtási jegyzékeken szereplő, az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok állnak, melyen jelenleg 30 állat és 36 növényfaj szerepel (beleértve a kézikönyv tárgyát képező 22 gerinces idegenhonos inváziós fajt). A Rendelet minden tagállam számára előírja, hogy olyan intézkedéseket hajtsanak végre, melyek a megelőzésre, a korai észlelésre és a gyors kiirtásra, valamint az Európai Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok kezelésére összpontosítanak (lásd alább az **infografikát**).

Az amerikai bölömbéka (*Lithobates catesbeianus*) jelenleg hat európai uniós tagállamban van jelen, ahol mérete, szaporodóképessége és rendkívül telhetetlen étvágya miatt képes kiszorítani az őshonos kétéltűfajokat. © Katja Schulz Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0) via Flickr.

A Rendelet alkalmazása:

Minden idegenhonos inváziós faj (IAS)*

- természetes előfordulási területén kívüli területre betelepített vagy behurcolt
- élő példány, mely szaporodásra képes
- jelentős káros hatást gyakorol a biológiai sokféleségre és a kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatásokra

Kritériumok a listarendszerhez:

- idegenhonos az Unió területén (kivéve a legkülső régiókat)
- képes arra, hogy életképes populációt alkosson és elterjedjen > több mint két tagállamban vagy egy tengeri régióban
- jelentős káros hatást gyakorol a biológiai sokféleségre és a kapcsolódó ökoszisztéma-szolgáltatásokra
- kockázatelemzés eredménye szerint uniós szintű, összehangolt fellépés szükséges;
- *uniós jegyzékbe* való felvétel ténylegesen megelőzi, minimalizálja vagy mérsékli káros hatását

Uniós jegyzéken szereplő idegenhonos inváziós fajok

Megelőző intézkedések

Vészhelyzeti intézkedések

- fennáll annak a közvetlen veszélye, hogy egy olyan idegenhonos inváziós fajt telepítenek vagy hurcolnak be az adott tagállam területére, amely nem szerepel az *uniós jegyzékben*
- idegenhonos inváziós faj valószínűleg megfelel az *uniós jegyzékre* való kerülés *kritériumainak*
- tagállam átmeneti *korlátozásokat* vezethet be
- tagállam haladéktalanul értesíti a Bizottságot, hogy eldöntse, az egész EU területén alkalmazza-e
- tagállam kockázatelemzést végez azzal a céllal, hogy a szóban forgó faj bekerüljön az *uniós jegyzékbe*

Tagállamok/regionális szinten veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok

- tagállamok nemzeti jegyzéket hozhatnak létre a tagállami szinten veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokról és a fajokra az EU-s jogszabályban foglalt *korlátozásokat* léptethetnek életbe, de akár más szabályokat is
- a Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján megkövetelheti, hogy az érintett tagállamok a saját területükön vagy annak egy részén adott esetben értelemszerűen alkalmazzák a következő intézkedéseket: cselekvési terv, felügyeleti rendszer, hatósági ellenőrzés, korai észlelés, gyors kiirtás, kezelési intézkedések, sérült ökológiai rendszerek helyreállítása.

* Ez a rendelet nem vonatkozik a következőkre:

- a természetes előfordulási területüket emberi beavatkozás nélkül változtató fajok
- nem őshonos fajok, melyekre más uniós jogszabályok vonatkoznak

'Uniós Lista' = 66 faj

- 2016 = 37 faj (23 állat és 14 növény)
- 2017 = 12 faj (3 állat and 9 növény)
- 2019 = 17 faj (4 állat and 13 növény)

Megelőző intézkedések

Korlátozás

- Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokat tilos szándékosan; az Unió területére behozni, tartani, tenyésztani, árulni, felhasználni vagy azokkal kereskedni, szaporítás, nevelés vagy termesztés céljára engedélyezni, a zárt tartást is ideértve, a környezetbe kibocsátani

Cselekvési tervek

- az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok nem szándékos behurcolásának és terjedésének útvonalainak elemzése
- Az uniós jegyzék elfogadásától számított három éven belül minden egyes tagállam kidolgozza és végrehajtja a kiemelt útvonalakra vonatkozó cselekvési tervet vagy terveket

Jóváhagyás

- Kivételes esetekben, amennyiben azt nyomós közérdek indokolja, a társadalmi vagy gazdasági jellegű érdekeket is beleértve, a tagállamok külön engedélyt adhatnak intézményeknek eltérő tevékenységek folytatására
- A Bizottság engedélyre van szüksége

Engedélyek

- a tagállamok engedélyezési rendszert dolgoznak ki, lehetővé téve, hogy intézmények az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatosan kutatást vagy ex situ megőrzést folytassanak

Széles körben elterjedt idegenhonos inváziós fajok kezelése

Kezelési intézkedések

- Az idegenhonos inváziós fajok az uniós jegyzékbe történő felvételétől számított 18 hónapon belül a tagállamok hatékony kezelési intézkedéseket léptetnek életbe az Unió számára veszélyt jelentő, a területükön széles körben elterjedtek talált idegenhonos inváziós fajok ellen
- A kezelési intézkedéseknek költség-haszon elemzésen kell alapulniuk

Kezelési intézkedések

- A tagállamok megfelelő helyreállítási intézkedéseket hoznak az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok által legyengített, károsított vagy tönkretett ökológiai rendszerek helyreállítása érdekében
- A kezelési intézkedéseknek költség-haszon elemzésen kell alapulniuk

Korai észlelés és gyors kiirtás

Felügyeleti rendszer

- tagállamok felügyeleti rendszert hoznak létre
- elég dinamikusnak kell lennie ahhoz, hogy gyorsan észlelhető legyen az újonnan megjelenő idegenhonos inváziós faj jelenléte

Hatósági ellenőrzések

- tagállamok elvégzik az áruk megfelelő, kockázatalapú ellenőrzését, és annak keretében megbizonyosodnak arról, hogy az áruk nem szerepelnek az *uniós jegyzékben* vagy érvényes engedéllyel rendelkeznek

Korai észlelés bejelentése az Európai Bizottságnak

Gyors kiirtás

- tagállamok az értesítés megküldését követő három hónapon belül kiirtásra irányuló intézkedéseket léptetnek életbe
- kiirtásra irányuló intézkedések alkalmazása során kellő figyelmet kell fordítani az emberi egészségre, a környezetre és az állatjóléti szempontokra

Gyors kiirtás kötelezettségétől való eltérések

- A tagállamok két hónapon belül dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák kiirtásra irányuló intézkedéseket, amennyiben a következő feltételek legalább egyike teljesül:
 - kiirtás technikailag kivitelezhetetlen
 - költség-haszon elemzés kimutatja, hogy a költségek nem állnak arányban a kiirtással elérhető előnyökkel
 - nem állnak rendelkezésre kiirtási módszerek, vagy a rendelkezésre álló módszerek nagyon súlyos káros hatást gyakorolnak az emberi egészségre vagy a környezetre
- A Bizottság a döntés elutasításáról is határozhat két hónapon belül

Idegenhonos inváziós fajok kezelése az állatjóléti szempontokat figyelembe véve

A Rendelet végrehajtási jegyzékein szereplő idegenhonos inváziós fajok kezelése állatjóléti szempontból aggályokat vethet fel, nem utolsósorban azért, mert a kezelés sok állatot érinthet hosszú időn keresztül, szem előtt tartva azt is, hogy minimálisra kell csökkenteni az egyéb fajokra és azok élőhelyeire gyakorolt hatásokat. A Rendelet elismeri, hogy **az idegenhonos inváziós fajok kiirtása és kezelése fájdalmat, szorongást, félelmet vagy egyéb szenvedést okozhat az állatoknak, még akkor is, ha az elérhető legjobb kezelési módszereket és az azokhoz tartozó technikai eszközöket használják.** Függetlenül káros voltokra, a közvélemény egyre nagyobb aggodalmát fejezi ki az idegenhonos inváziós állatok, mint érző lények iránt, és általában véve a civil társadalom egyre nagyobb érdeklődést mutat az állatokkal való kíméletes bánásmód iránt.

A Rendelet egyértelműen kimondja, hogy figyelembe kell venni az állatjóléti szempontokat a végrehajtási

jegyzékeken szereplő idegenhonos inváziós fajok gyors kiirtása és kezelése során. A Rendelet kimondja, hogy **az idegenhonos inváziós fajok állományainak kiirtásában, szabályozásában vagy elszigetelésében részt vevő tagállamoknak és szereplőknek a szükséges intézkedések megtételével törekedniük kell arra, hogy a folyamat során megóvják az állatokat az elkerülhető fájdalomtól, kintól és szenvedéstől, a lehetőségekhez mérten figyelembe véve az e téren meglévő legjobb gyakorlatot, demindegközben nem veszélyeztetik az intézkedések hatékonyságát.** Ezen alapelvek alapján az egyes tagállamok felelőssége, hogy saját jogszabályi körülményeiket figyelembe véve kiválasszák a megfelelő kezelési intézkedéseket. A nem megfelelő intézkedések az állatok szükségtelen szenvedéséhez, a közvélemény elfogadásának hiányához és a Rendelet céljai sikeres végrehajtásának elmulasztásához vezethetnek.

Kézikönyv az illetékes hatóságok és szakemberek számára az állatjóléti szempontok betartásához az idegenhonos inváziós fajok kezelése során

A kezelési kézikönyv célja, hogy segítséget nyújtson az egyes tagállamoknak és másoknak ahhoz, hogy az uniós jegyzéken szereplő gerinces idegenhonos inváziós fajok humánus kezelési módszerei közül a legmegfelelőbbet válasszák. A kézikönyv meghatározza a rendelkezésre álló letális és nem letális intézkedéseket, amelyek felhasználhatók az uniós listán szereplő 22 gerinces idegenhonos inváziós faj állományainak kiirtására, állomány-szabályozására vagy elszigetelésére (lásd az **eszköztárat** a brossúra végén).

A kézikönyv részletesen tárgyalja az egyes kezelések hatékonyságát, költségvonzatait és mellékhatásait, és – ami a legfontosabb – **számba veszi az állatjólétre gyakorolt hatásokat.** A kezeléseket nem egyszerűsíti le „humánus” és „nem humánus” besorolásra, mivel ez túlságosan leegyszerűsítene

a kérdést, ezáltal eltántorítva az alkalmazókat attól, hogy folyamatosan törekedjenek azon kezelések használatára, melyek állatjóléti szempontból a legkedvezőbbek. A cél inkább az intézkedések leírása az állatjóléti szempontok mentén, elősegítve a legkedvezőbb módszerek kiválasztását.

Az egyes intézkedések humánusságának értékelése a Sharp és Saunders (2011) által kidolgozott jóléti értékelési modell, valamint az *5 Domains Modell* (Mellor és Red, 1994) alapján történt. Minden intézkedés értékelése az (A) „*általános jóléti hatás*” szerint történik, amely egy intézkedés jólétre gyakorolt hatását értékeli, kivéve az állat tényleges megölését (ha az intézkedés az állat életének kioltásával jár); és (B) a „*halálózás módja*”, amely értékeli az állat életének kioltásának módszerének jóléti hatását (ha az intézkedés az állat életének kioltásával jár).

Az uniós jegyzéken szereplő 22 gerinces idegenhonos inváziós faj

Emlősök

Callosciurus erythraeus
csinos tarkamókus

Herpestes javanicus
jávai mongúz

Muntiacus reevesi
kínai muntyákszarvas

Myocastor coypus
nutria

Nasua nasua
vörösorrú ormányosmedve (koáti)

Nyctereutes procyonoides
nyestkutya

Ondatra zibethicus
pézsmapocok

Procyon lotor
mosómedve

Sciurus carolinensis
szürke mókus

Sciurus niger
amerikai rókamókus

Tamias sibiricus
szibériai csíkosmókus (burunduk)

■ Madarak

Acridotheres tristis
pásztormejnő

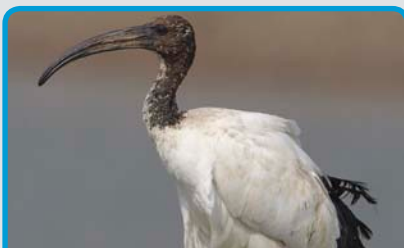
Alopochen aegyptiaca
nílusi lúd

Corvus splendens
indiai varjú

Oxyura jamaicensis
halcsonfarkú réce

Threskiornis aethiopicus
szent íbisz

■ Kételtűek és hüllők

Lithobates catesbeianus
amerikai ökörbéka

Trachemys scripta
vörösfülű ékszerteknős

■ Halak

Lepomis gibbosus
naphal

Percottus glenii
amurgéb

Plotosus lineatus
csíkos tengeriharcsa

Pseudorasbora parva
razbóra

A potenciális jóléti hatás öt területe, fizikai és mentális komponenseikkel

Fizikai komponensek

Mentális komponensek

Sharp & Saunders (2011) alapján

A kézikönyv a következő fejezeteket tartalmazza:

- A gerinces idegenhonos inváziós fajok állományainak kezelése szempontjából releváns nemzetközi, európai uniós és tagállami állatjóléti jogszabályok és normák áttekintése.
- Kezelések eszköztára, amely bemutatja, hogy mely intézkedések állnak rendelkezésre az uniós jegyzéken szereplő 22 gerinces idegenhonos inváziós faj kezelésére.
- Az egyes intézkedések humánusság szempontjából való összegzése, azok általános jóléti hatása a halálozás módja szerint.
- Fajok adatlapjai, amelyek bemutatják az egyes fajokra vonatkozó kezelési intézkedéseket, figyelembe véve azok hatékonyságát és költségvonzatait.
- Az egyes intézkedésekhez tartozó mellékletek, amelyek részletesen tartalmazzák azok alkalmazását, humánusságát, hatékonyságát, költségvonzatait és mellékhatásait.
- Függelék a jogi keretéről és a fajok helyzetéről az egyes tagállamokon belül.

Hol érhető el a kézikönyv?

A kézikönyv az [Európai Bizottság idegenhonos inváziós fajokat bemutató oldalán érhető el.](#)

Irodalomjegyzék

Mellor, D.J. & Reid, C.S.W. 1994. Concepts of animal well-being and predicting the impact of procedures on experimental animals. In Proceedings of Improving the Well-being of Animals in the Research Environment, Marriott Hotel, Sydney, Australia, October 1993; pp. 3–18.

Sharp, T. & Saunders, G. 2011. A model for assessing the relative humaneness of pest animal control methods, Department of Agriculture, Fisheries and Forestry Canberra, Australia.

Naphal (*Lepomis gibbosus*) © Matt Tillet Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0).

Eszköztár az értékelt intézkedésekkel az uniós jegyzéken szereplő 22 gerinces idegenhonos inváziós faj kezeléséhez

Az alábbiakban látható az a mátrix, amely meghatározza, hogy a kézikönyvben értékelt 32 intézkedés rendelkezésre áll-e az uniós jegyzéken szereplő 22 gerinces idegenhonos inváziós faj kezeléséhez. Ne feledje, hogy a

kézikönyv **számba veszi az egyes kezelések állatjólétre gyakorolt hatásait**, illetve az egyes kezelések (gyors kiirtás, kiirtás, állomány-szabályozás és elszigetelés) hatékonyságát, költségeit és mellékhatásait is.

Kategória	Intézkedés neve	<i>Acridotheres tristis</i> Pásztormejnő	<i>Alopochea aegyptiaca</i> Nilusi lúd	<i>Callosiurus erythraeus</i> Csinos tarkamókusz	<i>Corvus splendens</i> Indiai varjú	<i>Herpestes javanicus</i> Jávai mungúz	<i>Lepomis gibbosus</i> Naphal	<i>Lithobates catesbeianus</i> Amerikai ökörbéka	<i>Muntiacus reevesi</i> Kínai muntyákszarvas
Biológiai védekezés	Őshonos ragadozók						P	A	
Élőhely átalakítás	Vízi akadályok – fizikai és nem fizikai						P	A	
	Vízi élőhelyek kezelése – Tavak kiszárítása/lecsapolása						A	A	
	Fizikai szárazföldi akadályok							P	
Kézi eltávolítás	Kézi eltávolítás	P	A		A		P	A	A
	Halászati módszerek – beleértve a halászhálókat						A	A	
Egyéb	Tojáslakkozás	P	A		A				
	Halászat elektromos halászgéppel						A	A	
	Kémiai sterilizálás csaliban és injekcióval			P				U	P
	Vadászkutyák (nyomkövetés/ugatás)			P		A			P
	Júdás állatok	P			P	P			P
Mérgezés vagy mérgező anyagok	Kábító csaletek	U	P		U				P
	Élőhelyek vegyszeres kezelése						P	P	
	Mérgek és méreganyagok a csaliban					P			
Lelövés	Lelövés – vadászat	A	A	A	A	A		A	A
Csapdázás	Vízbe fullasztó csapda								
	„Goodnature” önfelhúzó csapdák			P		A			
	Rugós csapda			P		A			
	Kétreccsapdák	A	A	A	A	A			A
	Nyakszorító csapdák és hurkok					P			
	Élő csaliállatos csapdák	A	A		P				
Elpusztítás/ Eltávolítás megfogást követően	Nyaki törés	P	P	A	P	P	P	P	
	Koponyatörés	A	A	U	P	P	P	A	A
	Lefejezés	P	P	P	P		P	P	
	Halálos áramütés	P	P	P	P	P	P		P
	Lefagyasztás						A	A	
	Eutanázia injekcióval	P	P	P	P	P	P	P	P
	Fogságban tartás	P	P	A	P	P	P	P	P
	Módosított nyomás	A	A	A	P	P			
	Lelövés – elfogott állatok eltávolítása	P	P	P	P	P			P
	Leölés késsel	P	P	P	P	P	P	P	P
Sebészeti sterilizálás	P	P	P	P	P			P	

Intézkedések elérhetősége:

A = Elérhető U = Fejlesztés alatt P = Potenciális

<i>Myocastor coypus</i> Nutria	<i>Nasua nasua</i> Vörösorrú ormányosmedve (koáti)	<i>Nyctereutes procyonoides</i> Nyestkutya	<i>Ondatra zibethicus</i> Pézsmapocok	<i>Oxyura jamaicensis</i> Halsontfarkú réce	<i>Percoottus glenii</i> Amurgéb	<i>Plotosus lineatus</i> Csíkos tengerharcsa	<i>Procyon lotor</i> Mosómedve	<i>Pseudorasbora parva</i> Razbóra	<i>Sciurus carolinensis</i> Szürke mókus	<i>Sciurus niger</i> Amerikai rokamókus	<i>Tamias sibiricus</i> Szibériai csíkosmókus (burunduk)	<i>Threskiornis aethiopicus</i> Szent ibisz	<i>Trachemys scripta</i> Vörösfülű ékszerteknős
					A			A	P				P
					A			A					
					A			A					A
													P
	A			A	P	P		A				A	A
					P	P		A					A
				A								A	
					A			A					
	P	P	P				P		A	P	P		
A	P	A	P				A		P	P	P		A
U	P	A	P				U					P	U
												A	
P			P		P			A					
			P						A				
A	A	A	A	A			A		A	P	P	A	A
A			A										
									A	P	P		
A	P	A	A				A		A	P	P		
A	A	A	A	A			A		A	A	A	P	A
P	P	P					A						
				P	P	P		P	A	A		P	P
P	P	P	P	P	P		P	P	A	A		P	P
					P	P		P	P	P	P	P	P
P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
								P					A
P	P	P	P	P	P		P	P	A	A	P	P	A
P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	A
A	A	P	P	P			P		A	A	P	P	P
A	A	P	P	P			A		A	A	P	P	A
P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
A	P	P	P	P			A		A	P	P	P	A

Fényképek jegyzéke

6. oldal: Emlősök

Callosciurus erythraeus, csinos tarkamókus © 57Andrew (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Herpestes javanicus (= *H. auropunctatus*), jávai mongúz © Carla Kishinami (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Muntiacus reevesi, kínai muntyákszarvas © Andrew-M-Whitman Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Myocastor coypus, nutria © Stanze Attribution-ShareAlike 2.0 Generic (CC BY-SA 2.0) via Flickr.

Nasua nasua, vörösorrú ormányosmedve (koáti) © Ralph Kränzlein (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Nyctereutes procyonoides, nyestkutya © Dennis Irrgang (Creative Commons Attribution 2.0 Generic license) via Wikipedia.

Ondatra zibethicus, pézsmapocok © Tom Koerner/USFWS (CC BY 2.0) via Flickr.

Procyon lotor, mosómedve © Dennis Church (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Sciurus carolinensis, szürke mókus © Tomfriedel/BirdPhotos.com (CC BY 3.0).

Sciurus niger, amerikai rókamókus © Ilona Loser (CC BY-SA 3.0).

Tamias sibiricus, szibériai csíkosmókus (burunduk) © Alpsdake (CC BY-SA 3.0).

7. oldal: Madarak

Acridotheres tristis, pásztorfejő © Budak (CC BY-NC-ND 2.0) via Flickr.

Alopochen aegyptiaca, nilusi lúd © Roland zh (CC BY-SA 3.0).

Corvus splendens, indiai varjú © Shanthanu Bhardwaj (CC BY-SA 2.0) via Flickr.

Oxyura jamaicensis, halcsontfarkú réce © iStockphoto/wrangel.

Threskiornis aethiopicus, szent íbisz © Helmy oved Attribution (CC BY 2.0).

7. oldal: Kétéltűek és hüllők

Lithobates catesbeianus, amerikai ökörbéka © Katja Schulz Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0) via Flickr.

Trachemys scripta, vörösfülű ékszerteknős © Shelia Sund Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0).

7. oldal: Halak

Lepomis gibbosus, naphal © Matt Tillett Attribution-NonCommercial-NoDerivs 2.0 Generic (CC BY-NC-ND 2.0).

Percottus glenii, amurgéb © Petrtyl Attribution-ShareAlike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0).

Plotosus lineatus, csíkos tengeriharcsa © Prilfish Attribution 2.0 Generic (CC BY 2.0).

Pseudorasbora parva, razbóra © Seotaro Attribution-ShareAlike 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0).

Felelősségi nyilatkozat: Ez a kérdőív a 07.027746 / 2019/812504 / SER / ENV.D.2. számú szerződés keretében készült („Az idegenhonos inváziós fajok humánus kezelésére vonatkozó legjobb gyakorlatok meghatározása, értékelése, megosztása és terjesztése”). A bemutatott információk és vélemények nem feltétlenül minden részletre kiterjedőek és nem feltétlenül tükrözik az Európai Bizottság, az IUCN, az APHA, az Eurogroup for Animals, az EAZA, a Newcastle University vagy az EAR hivatalos véleményét. A Bizottság nem garantálja a jelen dokumentumban szereplő adatok hitelességét. Sem a Bizottság, sem az IUCN, vagy az ő nevükben eljáró személyek, beleértve a dokumentumok szerzőit és az abban résztvevőket, nem vonható felelősségre az abban foglalt információk felhasználásáért. A sokszorosítás a forrás megjelölésével engedélyezett.

Visszajelzés: Várjuk azokat a megjegyzéseket, amelyek elősegíthetik a dokumentum fejlesztését. Kérjük, észrevételeit e-mailben küldje el az ENV-IAS@ec.europa.eu email címre.